

## ثروت سبز ایران در حصار خام‌فروشی



محمد رضا هادیلو

دبیر سرویس ایران

امروزه گیاهان دارویی به عنوان یکی از استراتژیک‌ترین منابع طبیعی در سراسر جهان مورد توجه جدی قرار گرفته‌اند، چراکه این قلمرو زیستنی پایه تولید ده‌ها محصول با اهمیت، تأثیر گذار و حیاتی در صنایع پزشکی، داروسازی و بهداشتی به شمار می‌رود. ایران با برخورداری از اقلیم‌های متنوع و منحصر به فرد، بستری بی‌نظیر برای پرورش این محصولات داراست. اما راه‌های علمی نشان می‌دهند که از میان حدود ۷۵ هزار گونه گیاه دارویی شناخته‌شده در جهان، ۸ هزار گونه گیاهی در ۱۰ اقلیم گوناگون کشور ما قابلیت رشد و پرورش دارند که در این میان، بالغ بر ۲ هزار و ۳۰۰ گونه دارای خواص قطعی دارویی، عطری، ادویه‌ای و آرایشی-بهداشتی هستند. در حال حاضر، محصولاتی نظیر زعفران، نعنای فلفلی، بابونه، گل گاوزبان، حنای انابک، گل محمدی و زیره سیاه از عمده‌ترین گیاهانی هستند که در نقاط مختلف کشور کشت می‌شوند و توجه اقتصادی بسیار بالایی برای سرمایه‌گذاران و فعالان حوزه کشاورزی دارند. با این حال، با وجود پتانسیل‌های خیره‌کننده ارزآوری و اشتغالزایی این صنعت، فقدان زیرساخت‌های نوین در حوزه صنایع تبدیلی، فرآوری و حتی بسته‌بندی استاندارد، به پاشنه آشیل این بخش تبدیل شده و سود واقعی آن را به جیب دلان خارجی سرازیر می‌کند.

در میان استان‌های پیشتاز، اصفهان یکی از مستعدترین مناطق برای جهش در تولید گیاهان دارویی است و هم‌اکنون سطح زیر کشت این محصولات در این استان از مرز ۱۰ هزار هکتار عبور کرده است. گزارش‌های رسمی جهاد کشاورزی حاکی از آن است که سطح زیر کشت فعلی به ۱۰ هزار و ۱۰۲ هکتار رسیده و حجم تولید سالانه آن بالغ بر ۶۲ هزار تن محصول است. برنامه‌های گسترده‌ای برای توسعه کشت این گیاهان در اراضی دیم و آبی استان در حال اجراست، اما چالش اساسی همچنان ضعف شدید در صنایع فرآوری است که مانع از خلق ارزش افزوده واقعی می‌شود. اراضی دیم وسیعی در این منطقه وجود دارند که به دلیل کم‌آبی رها شده یا بهره‌برداری غیر اقتصادی دارند، در حالی که می‌توان با هدایت آنها به سمت کشت دیم گیاهان دارویی تحولی شگرف ایجاد کرد. برای نمونه، شهرستان‌های بالادست با بارندگی مناسب نظیر خونسار، گلیباگان، فریدن، فریدن شهر، بوئین میاندشت و سمیرم ظرفیت بالایی برای کشت دیم دارند و از سوی دیگر، در مناطق گرم و بیابانی مانند خور و بیابانک نیز کشت گونه‌های دیم کم‌آبر که تنها به یک یا دو نوبت آبیاری نیاز دارند، کاملاً میسر است.

با وجود این ظرفیت، صادرات خام این محصولات ارزشمند مانع اصلی توسعه اقتصادی آن است. اگرچه سالانه حدود ۴ هزار تن انواع گیاهان دارویی و فراورده‌های سنتنی نظیر گلاب و عرقیات از اصفهان به کشورهای همسایه، کشورهای حاشیه خلیج فارس و حتی کشورهای اروپایی مانند آلمان و سوئد صادر می‌شود، اما ارزش اقتصادی واقعی زمانی حاصل می‌شود که ترکیبات مؤثره دارویی، اسانس‌های خاص و آنتی‌اکسیدان‌های موجود در این گیاهان استخراج شوند. بخش عمده کشت در این استان به زعفران، گل محمدی و سایر گیاهان دارویی اختصاص دارد که توزیع جغرافیایی وسیعی دارند. عبور از چالش خام‌فروشی نیازمند جذب سرمایه‌گذاران بخش خصوصی به حوزه صنایع تبدیلی و فرآوری پیشرفته است تا با ایجاد زنجیره ارزش، از هدررفت این ثروت ملی جلوگیری شده و توان صادراتی کشور در بازارهای جهانی ارتقا یابد.

سیاست‌گذاران باید کشت هدفمند را جایگزین تولیدات سنتنی کنند. پاسخ به نیاز بازارهای جهانی به عصاره‌های باکیفیت، نیازمند حمایت از فناوری‌های نوین فرآوری است. تغییر رویکرد به سمت استانداردهای صادراتی، علاوه بر صیانت از منابع آبی، جایگاه ایران را در تجارت جهانی تثبیت کرده و ارزش افزوده را نصیب تولیدکننده می‌کند.

استان بوشهر با برخورداری از بیش از ۹۰۰ کیلومتر مرز آبی با خلیج فارس، هاب انرژی ایران و یکی از پویاترین نقاط کشور در حوزه اقتصاد دریامحور، تجارت فرامرزی و صیادی است. پتانسیل‌های این استان صرفاً به مخازن عظیم پارس جنوبی محدود نمی‌شود، بلکه تنوع زیستنی، منابع طبیعی بکر و بخش کشاورزی به‌ویژه تولید خرما و محصولات خارج از فصل، بستری بی‌نظیری برای گردشگری کشاورزی و توریسم ساحلی ایجاد کرده است. هر یک از مناطق این استان پهناور، هویتی مستقل و ظرفیتی منحصر به فرد دارند. از بندر تاریخی بوشهر با بافت سنتی منحصر به فردش گرفته تا بندر گناوه و دیلم در حوزه تجارت دریایی و در نهایت دشتستان بزرگ که با برخورداری از دهها اثر باستانی با عظمت، جاذبه‌های طبیعی شگفت‌انگیز و صنایع دستی اصیل همچون حصیربافی، مستعدترین و آماده‌ترین قطب برای جهش درآمدهای غیرنفتی و توسعه گردشگری پایدار در جنوب ایران به شمار می‌رود.

■ **تبلور تاریخ هخامنشی و نخلستان‌های بی‌پایان**

عبور از دشتستان، سفر به ژرفای تاریخ ایران است، این شهرستان با وسعتی بی‌نظیر در پهنه جغرافیایی بوشهر، ویتروینی از آثار کهن پیش از اسلام و دوران اسلامی را در خود جای داده است. از بنای اسرارآمیز «گور دختر» که معماری آن یادآور آرامشگاه کوروش کبیر است تا بقایای کاخ‌های هخامنشی «چرخاب» و «بردک سیاه» که سند حاکمیت

دیرین ایرانیان بر کرانه‌های خلیج فارس هستند، همگی نشان‌دهنده غنای فرهنگی این منطقه هستند. همچنین وجود سازه‌های مهندسی تاریخی مانند پل و کاروانسرای مشیر و کاروانسرای دالکی، حکایت از اهمیت مواصلاتی این شهرستان در پیوند میان فلات مرکزی ایران و آب‌های آزاد دارد.

با وجود این ظرفیت‌های کم‌نظیر، واقعیت‌های میدانی نشان می‌دهد بسیاری از این آثار باستانی با ارزش همچنان نیازمند مرمت‌های علمی، احیای کاربری و معرفی گسترده در سطح ملی و بین‌المللی هستند. کارشناسان معتقدند، توسعه توریسم تاریخی در دشتستان، افزون بر صیانت از میراث ملی، محرک اصلی ایجاد اشتغال پایدار، رونق صنایع دستی محلی و جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی به این منطقه خواهد بود.

از سوی دیگر، طبیعت دشتستان دست کمی از آثار باستانی آن ندارد. نخلستان‌های انبوه و مترکم، رودخانه‌های خروشان و چشمه‌های آبگرم در کنار هنر اصیل حصیربافی در بخش آپبخش که نماد پیوند عمیق انسان با طبیعت است، بستری فوق‌العاده برای رونق اقامتگاه‌های بوم‌گردی فراهم ساخته است. توسعه بازارچه‌های دائمی عرضه صنایع دستی و ایجاد زیرساخت‌های اقامتی در نزدیکی این جاذبه‌ها، گامی اساسی در جهت توزیع عادلانه ثروت و تنوع‌بخشی به اقتصاد محلی این شهرستان است.

■ **بازسازی میراث**

■ **تقویت صنایع دستی بومی**

پس از آسیب‌های ناشی از تنش‌های اخیر، نگاه مدیریت کلان استان بوشهر به سمت ترمیم فوری زیرساخت‌ها و فعال‌سازی ظرفیت‌های راکد هدایت شده است. بازسازی بناهای تاریخی آسیب‌دیده و ارتقای خدمات رفاهی در سیات‌های باستانی، در صدر برنامه‌های اجرایی قرار دارد. یکی از نقاط قوت این حرکت، تمرکز بر هویت‌های ثبت‌شده

# ایران

سرویس شهرستان ۶۰۸۵۲۳۰

دوشنبه ۱۹ مرداد ۱۴۰۵ | ۲۶ صفر ۱۴۴۸ |

# ظرفیت‌های چندگانه بوشهر

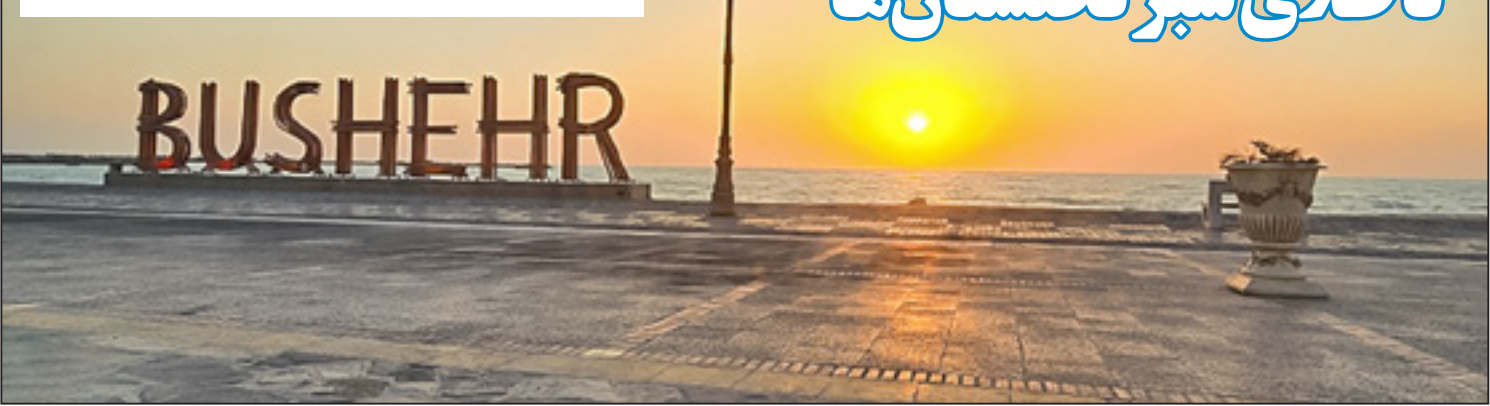
# از اقتصاد کرانه‌ای

# تا طلای سبز نخلستان‌ها

■ **گزارش یک**

■ **حوریه ملکی**

استان مرزی و استراتژیک بوشهر طی سال اخیر، بارها آماج حملات تجاوز کارانه و هوایی دشمنان امریکایی و صهیونیستی قرار گرفته و آسیب‌های متعددی به تأسیسات صنعتی، مناطق مسکونی، زیرساخت‌های بندری و حتی برخی حوزه‌های گردشگری و باستانی آن وارد شده است. با این حال، قامت این دیار ساحلی زیر آتش دشمن خم نشده و پتانسیل‌های بی‌نظیر آن در حوزه‌های نفت، گاز، دریانوردی، کشاورزی و توریسم به حدی است که با یک برنامه‌ریزی جامع و ضرب‌الاجل، می‌تواند در کوتاه‌ترین زمان ممکن خسارت‌های وارده را جبران کرده و به‌عنوان استانی پیشتاز در درآمدهای ملی قد علم کند. در این میان، شهرستان دشتستان به عنوان گنج پنهان گردشگری در جنوب کشور، نمادی از این پتانسیل احیاگر است که در صورت تمرکز بر ارتقای زیرساخت‌ها در سراسر استان به‌ویژه در بخش گردشگری به‌عنوان سریع‌ترین و اشتغالزاترین کانال در آمدی، می‌تواند بوشهر را به مدار شکوفایی بی‌سابقه بازگرداند.



کانون توجه مسئولان قرار گیرد. مرمت، بازسازی علمی و احیای کاربری این کاروانسرا، آن را به مرکزی پویا برای گردشگری و فعالیت‌های فرهنگی تبدیل خواهد کرد. من تأکید دارم اجرای تمامی طرح‌های گردشگری در دشتستان باید بر پایه مطالعات دقیق کارشناسی باشد تا از هدررفت بودجه جلوگیری شده و توسعه پایدار محقق شود. تدوین سریع نقشه در توسعه زیرساخت‌های توریستی منطقه اسلامی با اشاره به لزوم اتخاذ رویکرد علمی در توسعه زیرساخت‌های توریستی منطقه استانی، معرفی گسترده جاذبه‌ها رسانه‌ها و تهیه بسته‌های جذاب سرمایه‌گذاری، گام‌های عملی هستند که مجلس با قدرت از آنها حمایت می‌کند.» آینده بوشهر بسیار روشن است اما تحقق این اهداف بزرگ و تبدیل استان به هاب گردشگری جنوب کشور، تنها با تلاش یک دستگاه دولتی ممکن نیست، بلکه عزم ملی، مشارکت فعال بخش خصوصی، اعطای تسهیلات کم‌بهره بانکی و استفاده از ظرفیت بومیان منطقه، کلیدهای اصلی خروج بوشهر از سایه خسارت‌ها و ورود به دوران طلایی رونق اقتصادی است.

بودجه‌ای قرار گیرد. دشتستان به عنوان بزرگ‌ترین شهرستان استان بوشهر از نظر مساحت، نیازمند یک طرح جامع یا نقشه راه گردشگری است تا از پراکنده‌کاری جلوگیری شده و منابع مالی به شکلی هدفمند تخصیص یابند.

نماینده مردم دشتستان در مجلس شورای اسلامی با اشاره به لزوم اتخاذ رویکرد علمی در توسعه زیرساخت‌های توریستی منطقه می‌گوید: «دشتستان از ظرفیت‌های متعدد، متنوع و کم‌نظیری در حوزه گردشگری برخوردار است که باید با برنامه‌ریزی دقیق، کار علمی و کارشناسی کارآمد از آنها بهره‌برداری شود. کاروانسرای مشیر دشتستان از منظر میراث فرهنگی جایگاه ویژه‌ای در سطح ملی دارد و فرائز از ارزش تاریخی، می‌تواند به قطب صنایع دستی و ایجاد بازارچه‌های سنتی بدل شود و چرخ اقتصاد منطقه را به حرکت درآورد.» دکتر ابراهیم رضایی با انتقاد از بلاکلیف ماندن برخی پروژه‌های تاریخی، تصریح می‌کند: «مجموعه تاریخی کاروانسرای دالکی نیز باید به صورت ویژه در

حمایتی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، مسیر ورود آنها را هموار سازیم. برنامه‌های وسیعی برای مرمت و احیای کاروانسرای مشیر، پل مشیر، کاروانسرای دالکی، کاخ بردک سیاه، گور دختر و کاخ چرخاب در دستور کار است و تلاش می‌کنیم با جذب حداکثری منابع مالی ملی و استانی، روند نجات‌بخشی و بهره‌برداری از این بناها را سرعت بخشیم.»

او معتقد است تقویت کادر متخصص محلی و توسعه بوم‌گردی‌ها، نه تنها چهره دشتستان را دگرگون می‌کند، بلکه زمینه‌ساز توزیع درآمد در روستاهای هدف گردشگری نیز می‌شود.

■ **تدوین نقشه راه توسعه و هم‌افزایی ملی**

عبور از چالش‌های اقتصادی و جبران صدمات وارده به استان بوشهر، نیازمند تصمیم‌گیری‌های کلان در سطح مجلس و دولت است؛ کارشناسان تأکید دارند، سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری، به دلیل بازگشت سریع سرمایه و نرخ اشتغالزایی بالا در مقایسه با صنایع سنگین، باید در اولویت برنامه‌های

ملی مانند شهر آپبخش به عنوان «شهر ملی حصیر» است. صنایع دستی این منطقه پتانسیل بالایی برای صادرات و جذب گردشگران علاقه‌مند به فرهنگ بومی دارد.

مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان بوشهر، با تشریح این برنامه‌ها و رویکرد جدید اداره کل می‌گوید: «شهر ملی حصیر آپبخش یک برند ارزشمند و استراتژیک برای کل استان بوشهر است که هنوز ظرفیت‌های پنهان و فراوانی برای توسعه دارد؛ ما متعهدیم با تخصیص اعتبارات لازم، تأمین تجهیزات کارگاهی و حمایت مستقیم از هنرمندان این عرصه، زمینه رونق هر چه بیشتر این هنر - صنعت را فراهم کنیم.»

نصرا الله ابراهیمی با تأکید بر اینکه توسعه صنایع دستی و گردشگری دشتستان از اولویت‌های بدون جایگزین این اداره‌کل است، می‌افزاید: «این شهرستان ظرفیت بی‌بدیلی برای جذب گردشگران داخلی، خارجی و سرمایه‌گذاران دارد. ما وظیفه داریم با تسهیل فرایندهای اداری و ارائه تسهیلات

## بومی‌سازی تولید داروها، رونق بخش پرورش دام و طیورماز ندران

حاضر به ۲۲ میلیون و ۸۶۰ هزار و ۸۷۰ قطعه برسدبه طوری که طی سال گذشته ۵۷هزار و ۸۳۶ تن گوشت سفید و ۱۹۰۳ تن تخم‌مرغ خوراکی در واحدهای تولیدی این استان تولید شد. همچنین ۲۹۵ واحد مرغ گوشتی با ظرفیت ۶۶۶ میلیون و ۶۷۶ هزار و ۱۰۰ قطعه، ۲۶ واحد مرغ مادر گوشتی با ظرفیت یک میلیون و ۲۹۳ هزار و ۶۰۰ قطعه، شش واحد جوجه‌کشی مجهز به ۱۳۲ دستگاه با ظرفیت ۸۰ میلیون و ۱۶۱ هزار و ۲۸۰ قطعه و یک واحد مرغ تخم‌گذار با ظرفیت ۷ هزار و ۵۰۰ قطعه در این استان فعال هستند که بستر مناسبی برای تأمین نیازهای پروتئینی منطقه فراهم آورده‌اند.

بومی‌سازی نیازهای دام و طیور نوسانات ارزی در کنار تحریم‌ها موجب شده تا با وجود تمام‌آیایی که صنعت دام و طیور در کشور خصوصاً استان مازندران دارد، تولید کنندگان با فراز و نشیب‌های بسیاری مواجه شوند و حتی در برخی موارد مشکلات و موانع موجب به تعطیلی واحد دامداری و یا پرورش طیور شود. در این میان از آنجا که بیشتر مواد اولیه داروهای مورد نیاز این دو صنعت وارداتی هستند و شرایط تحریم وبالا و پایین رفتن قیمت ارز سبب شده تا تولید کنندگان در صورت وقفه در روند درمان دام و طیورشان دچار ضررهای هنگفتی شوند. این در حالی است که بسیاری از واکسن‌ها، داروها و مواد غذایی دام و طیور از طریق هوایی باید وارد کشور شوند، لذا در شرایط جنگی واردات این مواد با سختی انجام می‌شود. همچنین برخی

ازمیان استان‌های شمالی کشور، مازندران از جمله مناطقی است که علاوه بر کشاورزی در زمینه پرورش دام و طیور حرف‌های بسیاری برای گفتن دارد، با تمام

این مزایا، بدون برخوردی زیرساخت‌ها موجب شده تا دامداران و پرورش دهندگان طیور با برخی مشکلات مواجه شوند که در این میان می‌توان به تأمین داروهای مورد نیاز که بیشتر آنها وارداتی هستند و در شرایط تحریم تهیه آنها با موانع بسیاری همراه است اشاره کرد. حالا به گفته مدیر کل دامپزشکی مازندران با هدف کاهش وابستگی قرار است با مشارکت شرکت آنتی‌بیوتیک‌سازی ایران، این داروها بومی‌سازی شود تا روند تولید دچار وقفه نشود.

■ ■ ■

شرایط آب وهوایی مازندران از جمله دلایلی است که موجب شده تا این استان به یکی از قطب‌های دام و طیور کشور تبدیل شود. اما راه‌ای سازمان جهاد کشاورزی مازندران نشان می‌دهد در حال حاضر ۶۱ هزار و ۶۳۱ رأس دام سنگین و ۳۶۳ هزار و ۸۳ رأس سبک در این استان نگهداری می‌شود که در نتیجه آن سالانه ۲۹ هزار و ۱۴۰ تن شیر و ۶ هزار و ۵۲۰ تن گوشت قرمز تولید می‌شود. علاوه بر آن رونق پرورش ماکیان در این استان موجب شد تا جمعیت طیوران در حال

■ **گزارش ۲**

■ **محمد رضا سوری**

استان ایلام با هدف جلوگیری از جاری شدن سیل در شهرستان هلیلان هفته دولت افتتاح می‌شود. آیت قیصریگی، فرماندار شهرستان هیلان استان ایلام در بازدید از سازه‌سنگ ملاتی کهره که با هدف اجرای طرح‌های

عملیات احداث ۱۰ پارک جنگلی جدید با عنوان «جنگلی جدید باغ‌های زنده‌ی در استان کرمانشاه آغاز شد. عبدالعلی جلیلیان، رئیس اداره جنگلداری و جنگل‌کاری اداره‌کل منابع طبیعی و آبخیزداری کرمانشاه گفت: تا پایان امسال ۱۰ پارک جنگلی جدید در استان احداث می‌شود.

## افتتاح بزرگ‌ترین پروژه سنگی و ملاتی در هفته دولت

آبخیزداری در حال احداث و از پیشرفت فیزیکی بالای ۹۰ درصد برخوردار است، گفت: این پروژه مهم که به یک آرزوی دیرینه ۲۰ ساله مردم منطقه مبدل شده بود در کمتر از یک‌سال پس از شروع، در راسته افتتاح‌شدن قرار دارد. در ادامه اجرای این پروژه را در جهت خواست و اراده مردمی اعلام کرد و افزود: اجرای این پروژه که بزرگ‌ترین سازه سنگ

## احداث ۱۰ پارک جنگلی جدید تا پایان سال

وی افزود: این پارک‌های جنگلی در مجموع ۳۰۰ هکتار به وسعت عرصه‌های جنگلی و تفرجگاهی استان اضافه خواهند کرد. این مسئول ادامه داد: هدف از توسعه این پارک‌ها، علاوه بر حفظ و احیای پوشش گیاهی، فراهم کردن بستری مناسب برای گردشگری، تفرج و بهره‌مندی مردم از هوای پاک و فضاهای طبیعی

و به‌عنوان ۲۰ پارک جنگلی در نقاط مختلف استان وجود دارد که مساحت کل آنها به هزارهکتار می‌رسد. جلیلیان افزود: علاوه بر این تعداد پارک جنگلی، برنامه‌ریزی برای احداث چند پارک جدید در دستور کار است که در آینده اطلاع رسانی خواهد شد.



شرکت نفت مناطق مرکزی ایران

شرکت بهره‌برداری نفت و گاز شرق

■ **فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله ای هم‌زمان با ارزیابی کیفی (یکپارچه) — (نوبت اول)**

۶-۵- تعدیل قرارداد (به شرح مندرج در پیش نویس اسناد مناقصه)، براساس دستورالعمل نحوه تعدیل پیمانهای صنعت نفت به شماره ۱۴۰۱/۵۵۶۸۰۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ خواهد بود.

۶-۶- کلیه مراحل از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس **WWW.SETADIRAN.IR** انجام خواهد شد. لازم است متقاضیان در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه مذکور، مراحل ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در فرآیند از طریق سایت سامانه محقق سازند.

۷- کاربرگ های استخدام ارز یابی کیفی و اسناد مناقصه در سامانه ستاد بارگذاری شده است.

۸- کاربرگ های استخدام ارز یابی کیفی مناقصه گران در تاریخ ۱۴۰۵/۰۶/۰۹ ساعت ۱۰:۰۸ در محل آدرس مناقصه گراز گشوده خواهد شد.

۹- سایر پاکات پیشنهادات مناقصه گران تأیید صلاحیت نشده، متعاقباً (بر اساس مواعد زمانی مندرج در دعوتنامه اسناد) در محل آدرس مناقصه گراز گشوده خواهد شد.

۱۰- در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر، متقاضیان می توانند با تلفن های ۳۱۹ و ۳۷۹۳۳۱۸ -۵۱- تماس حاصل نمایند. شماره ثبت فراخوان در پایگاه اطلاع رسانی مناقصات ۰۲۷۵۲۷۵۹۶ -۱۰۵- می‌باشد

روابط عمومی شرکت بهره برداری نفت و گاز شرق

شماره آگهی: ۲۲۴۶۶۲۳